

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Descriptive Survey Research) ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ส่งผลต่อคุณภาพวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส อีกทั้งต้องการวิเคราะห์ว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพวิชาการของโรงเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยเสนอตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้การวิจัยนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 344 คน ครูจำนวน 344 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 344 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 344 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 344 คน รวมทั้งหมด 1,720 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 344 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 182 คน ครู 182 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 182 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 182 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 182 คน ได้มาโดยวิธี

2.1 กำหนดโรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ด้วยการเทียบจากตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด , 2535 : 40)

2.2 แบ่งสัดส่วนโรงเรียนตามอำเภอเพื่อให้ได้โรงเรียนกระจายไปทุกอำเภอ

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำแนกเป็นรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	โรงเรียน กลุ่ม ตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง					รวม
				ผู้บริหาร	ครู	ผู้แทน ผู้ปกครอง	ผู้แทนองค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ผู้ทรง คุณวุฒิ	
1	เมือง	42	22	22	22	22	22	22	110
2	ตากใบ	31	16	16	16	16	16	16	80
3	บาเจาะ	27	14	14	14	14	14	14	70
4	ยี่งอ	23	12	12	12	12	12	12	60
5	ระแงะ	41	21	21	21	21	21	21	105
6	ริ้วเสาะ	40	21	21	21	21	21	21	105
7	แว้ง	28	15	15	15	15	15	15	75
8	สุโหงโกลก	13	7	7	7	7	7	7	35
9	สุโหงป่าตี	32	17	17	17	17	17	17	85
10	ศรีสาคร	18	10	10	10	10	10	10	50
11	สุคีริน	15	8	8	8	8	8	8	40
12	จะแนะ	18	10	10	10	10	10	10	50
13	เจาะไอร้อง	16	9	9	9	9	9	9	45
รวม		344	182	182	182	182	182	182	910

2.3 กำหนดโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

(Simple Random Sampling) ใช้วิธีจับสลากโดยการสุ่มแบบไม่คืนกลับ

2.4 ในแต่ละโรงเรียนทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดผู้บริหารโรงเรียนๆ ละ 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียนละ 1 คน ผู้แทนผู้ปกครองโรงเรียนละ 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโรงเรียนละ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิโรงเรียนละ 1 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่มคนดังรายละเอียดในตาราง 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ฉบับ ดังนี้

1.1 ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในขอบข่ายของงาน 9 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร (ข้อ1-4) 2) การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ (ข้อ5-8) 3) การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (ข้อ9-12) 4) การจัดสื่อการเรียนการสอน (ข้อ13-16) 5) การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน (ข้อ17-20) 6) การจัดการเรียนการสอน (ข้อ21-24) 7) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ข้อ25-28) 8) การดำเนินการด้านการวัดผลและประเมินผล (ข้อ29-32) และ 9) การใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน (ข้อ33-36) โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานตามบทบาทในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับใด คือ 1 2 3 4 และ 5 เรียงลำดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

1	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	(ร้อยละ 0 – 20)
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย	(ร้อยละ 21 – 40)
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง	(ร้อยละ 41 – 60)
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก	(ร้อยละ 61 – 80)
5	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด	(ร้อยละ 81 – 100)

1.2 ฉบับที่ 2 สำหรับครูหัวหน้าวิชาการเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของครู ในการส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียน ในขอบข่ายงาน 11 ด้าน คือ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (ข้อ1-4) 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน (ข้อ5-8) 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (ข้อ9-12) 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง (ข้อ13-16) 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (ข้อ17-20) 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (ข้อ21-24) 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (ข้อ25-28) 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (ข้อ29-32) 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถาน

ศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (ข้อ33-36) 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน (ข้อ37-40)
 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (ข้อ41-44) แบบสอบถามมีลักษณะเป็น
 มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของ ลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดย
 พิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่า ครอบคลุมปฏิบัติงานตามบทบาทในการส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียน
 อยู่ในระดับใด คือ 1 2 3 4 และ 5 เรียงลำดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มากและมากที่สุด

1	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	(ร้อยละ 0 – 20)
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย	(ร้อยละ 21 – 40)
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง	(ร้อยละ 41 – 60)
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก	(ร้อยละ 61 – 80)
5	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด	(ร้อยละ 81 – 100)

1.3 ฉบับที่ 3 สำหรับผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรง
 คุณวุฒิ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของทั้ง 3 กลุ่มคน ในการส่งเสริม
 งานวิชาการของโรงเรียนในภาระงาน 12 ข้อคือ 1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถาน
 ศึกษา (ข้อ1) 2) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารประจำปีของสถานศึกษา (ข้อ2) 3) ให้
 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (ข้อ3)
 4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (ข้อ4) 5) ส่งเสริมและสนับสนุน
 ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้ รับการศึกษาระดับพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
 (ข้อ5) 6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความ
 สามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (ข้อ6) 7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมใน
 การบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริการงานบุคคลและด้านการบริหาร
 ทั่วไปของสถานศึกษา (ข้อ7) 8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจน
 วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้ง
 สืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ (ข้อ8) 9) ส่งเสริมให้มีการระดม
 ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม
 พัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของ
 ชาติ (ข้อ9) 10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอ
 ต่อ

สาธิต (ข้อ 10) 11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร (ข้อ 11) 12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย (ข้อ 12) โดยกำหนดให้มีข้อคำถามทั้งสิ้น 12 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่า ผู้แทนชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทในการส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียนอยู่ในระดับใดคือ 1 2 3 4 และ 5 เรียงลำดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

1	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	(ร้อยละ 0 – 20)
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย	(ร้อยละ 21 – 40)
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง	(ร้อยละ 41 – 60)
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก	(ร้อยละ 61 – 80)
5	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด	(ร้อยละ 81 – 100)

1.4 ฉบับที่ 4 สำหรับทั้งห้ากลุ่มเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพวิชาการของโรงเรียน โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก มาตรฐานด้านผู้เรียนจำนวน 7 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา (ข้อ 1-2) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา) (ข้อ 3-4) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม (ข้อ 5-6) ตัวบ่งชี้ที่ 4 ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า) (ข้อ 7-8) มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด (ข้อ 9-10) ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี – ข้อเสีย ความถูกต้อง – ผิด ระบุสาเหตุ – ผล ค้นหาคำตอบ เลือกริธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม (ข้อ 11-12) ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้ (ข้อ 13-14) มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ / กลุ่มวิชา / หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์และวิชาเฉพาะ

สาขาสำหรับอาชีพศึกษา) (ข้อ 15-16) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร (ข้อ 17-18) มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล (ข้อ 19-20) ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา (ข้อ 21-22) ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง (ข้อ 23-24) มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ (ข้อ 25-26) ตัวบ่งชี้ที่ 2 ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง (ข้อ 27-28) ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม (ข้อ 29-30) ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (ข้อ 31-32) มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน (ข้อ 33-34) ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน (ข้อ 35-36) ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป (ข้อ 37-38) ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ (ข้อ 39-40) ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา (ข้อ 41-42) มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา (ข้อ 43-44) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ จัดการเรียนรู้การสอนให้มีคุณภาพวิชาการอยู่ในระดับใด 1 2 3 4 และ 5 เรียงลำดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

- 1 หมายถึง มีคุณภาพวิชาการน้อยที่สุด (ร้อยละ 0 – 20)
- 2 หมายถึง มีคุณภาพวิชาการน้อย (ร้อยละ 21 – 40)
- 3 หมายถึง มีคุณภาพวิชาการปานกลาง (ร้อยละ 41 – 60)
- 4 หมายถึง มีคุณภาพวิชาการมาก (ร้อยละ 61 – 80)
- 5 หมายถึง มีคุณภาพวิชาการมากที่สุด (ร้อยละ 81 – 100)

ในการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 4 ครูตอบแบบสอบถามฉบับที่ 2 และฉบับที่ 4 ผู้แทนผู้ปกครองตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานด้าน การส่งเสริมวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิจากเอกสารที่สำคัญดังนี้

ด้านบทบาทการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยใช้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่กำหนดโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจากหนังสือคู่มือประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ด้านบทบาทการส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียนของครู ผู้วิจัยใช้ขอบข่ายบทบาทจากเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ด้านบทบาทการส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียนของชุมชน ผู้วิจัยใช้ขอบข่ายงานจากบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543

ด้านคุณภาพวิชาการของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดจากมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก มาตรฐานด้านผู้เรียน จำนวน 7 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2543

2.2 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยของ ชูศักดิ์ ชาญช่าง (2533 : 128-132) อนันต์ สุริยาศรีสกุล (2543 : 149-152) สมเกียรติ ศิริสุขใส (2542 : 150 -158) อเนก กลิ่นฟุ้ง (2544 : 90-98) และปริญญา พิमानแมน (2544 : 154-170) นำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาภายใต้ บทบาทของผู้บริหาร ครู และผู้แทนชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณา และนำกลับมาแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และสิ่งที่ควรแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นซึ่งมีเกณฑ์ผ่านดังนี้ ถ้าดัชนี IC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นก็เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมนั้น ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นก็ถูกตัดออกไป หรือต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น แล้วนำผลการพิจารณาไปวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง (IC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 117) โดยกำหนดให้คะแนนจากการพิจารณาดังนี้

- +1 เมื่อเห็นว่าตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

ผลจากการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60 นั้นนำข้อคำถามมาปรับปรุง ภาษาหรือรวมข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนเข้าด้วยกันให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และตัดออกไปตามข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญดังรายละเอียดในภาคผนวก ข

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส โดยกำหนดให้กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 30 คน กลุ่มครูหัวหน้าวิชาการจำนวน 30 คน กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยมีการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่างๆ และคุณภาพงาน วิชาการมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.9598 ถึง 0.9686 ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสในการขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอ
2. นำหนังสือแนะนำตัวเองจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสไปถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในอำเภอต่างๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนจะรับแบบสอบถามไปแจกครูหัวหน้าวิชาการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ และรวบรวมส่งคืนไว้ที่หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอ
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบแล้วด้วยตนเองจากหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอมาตรวจความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้วคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์มาดำเนินการหาค่าทางสถิติ โดยประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน บทบาทของครู บทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง บทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบทบาทของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย(Arithmetic Mean)และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบลท์ (Best , อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535 : 144) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50-4.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50-5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานมากที่สุด

2 วิเคราะห์คุณภาพของงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของตัวแปรที่เป็น คุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบลท์ (Best , อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535 : 144) กำหนดเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.49 หมายความว่า มีคุณภาพวิชาการน้อยที่สุด
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายความว่า มีคุณภาพวิชาการน้อย
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายความว่า มีคุณภาพวิชาการปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50-4.49 หมายความว่า มีคุณภาพวิชาการมาก
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50-5.00 หมายความว่า มีคุณภาพวิชาการมากที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหาร ครู
 ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพวิชาการโรงเรียน
 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product –Moment Correlation
 Coefficients) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 5 ระดับดังนี้
 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535 : 144)

ค่าความสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.20 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ต่ำมาก
 ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20-0.39 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
 ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.40-0.59 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ปานกลาง
 ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.60-0.79 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
 ค่าความสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป หมายความว่า มีความสัมพันธ์สูงมาก

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตร
 ของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน(Rovinelli and Hambleton , อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540
 :117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของ
 เนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค(Cronbach , อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540 : 125-126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2 .สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของ รายการนั้น ทั้งหมด} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต(Arithmetic Mean)ใช้สูตรเฟอร์กูสัน(Ferguson , 1981:49)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

2.4 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)ใช้สูตรเฟอร์กูสัน(Ferguson , 1981:68)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$\frac{S}{\sum X^2}$	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$(\sum X)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
		แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Simple Correlation) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน
(Pearson , อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540: 144-145)

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด x
	$\sum y$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด y
	$\sum x^2$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด x แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum y^2$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum xy$	แทน ผลรวมระหว่างผลคูณ x กับ y
	N	แทน จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

2.6 ใช้ t-test เปรียบเทียบตัวแปรระหว่างผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ประเภท ใช้สูตร
ส้วน สายยศและอังคณา สายยศ(2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบที
	$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	s_1^2, s_2^2	แทน ค่าแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน ค่าแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ